

Роль методичної служби в організації учнівського самоврядування

Масштаб викликів ХХІ століття зумовлює потребу в особистості, яка здатна здійснювати зміни, вирішувати як щоденні, так і масштабні завдання, що мають забезпечити не лише виживання, але й прогрес нації, тобто особистість компетентнісну. Проблема виховання такої особистості – це проблема підготовки людини, що відповідає вимогам ХХІ століття. Чим більше таких людей у суспільстві, тим життєздатнішою є держава.

Сьогодні немає жодних сумнівів у важливості розвитку, підтримки учнівського самоврядування в освітніх закладах як способу організації буття учнівського колективу.

Сучасна молодь непередбачувана, креативна, вона прагне до змін, інновацій, поваги до себе та продукту своєї діяльності. Навчання молоді в ЗП(ПТ)О – це період громадянського формування особистості, коли людина готується до відповідального входження в український соціум, щоб зайняти в ньому гідне місце. І вже на практиці реалізовувати гуманістичний потенціал, отриманий в ЗП(ПТ)О.

Методична служба є координатором і активним організатором учнівського самоврядування. Система учнівського самоврядування ЗП(ПТ)О міста практично апробована і ефективно діє вже більше двадцяти років, вона має цікаву історію і чималий позитивний досвід.

Ми ведемо пошук нових форм роботи, проводимо заходи, що спрямовані на розвиток важливих життєвих компетенцій, в тому числі громадянської компетенції – однієї з ключових.

Консультативна, організаційна, діагностична, навчальна та виховна функція методичної служби реалізується через різні форми роботи. Найбільш успішною та результативною є безпосередня робота з учнівським активом, націлена на виявлення, розвиток, підтримку, формування лідерських якостей молоді.

З року в рік система цієї роботи вдосконалювалася. Навчитися плавати можна тільки в воді. Самоврядування починається з виховання активу. Тож, на установчій учнівській конференції (жовтень) обирається регіональна рада лідерів ЗП(ПТ)О (11 осіб), президент, 2 заступники, секретар, решта - очолюють комісії, до яких залучаються члени активу. Звітують вони на засіданнях ради та конференції. Раз на місяць збирається рада лідерів та клуб «Лідер».

Клуб «Лідер» - це школа лідерства. В ході проведення тренінгів, ділових, інтерактивних ігор, різних вправ, зустрічей, дискусій учні набувають досвіду самоорганізації та співпраці, у них формується активна життєва позиція та світогляд, основою якого є загальнолюдські цінності.

Ми намагаємось організувати роботу ради лідерів і постійно діючого учнівського клубу «Лідер» так, щоб сформована лідерська команда

учнівської молоді діяла не тільки на рівні міста, а й очолювала роботу з організації та успішного учнівського самоврядування в кожному ЗП(ПТ)О, була ініціаторами цікавих і корисних справ.

Вже багато років поспіль рада лідерів готує та самостійно й успішно проводить міські конференції - установчу та звітну, що свідчить про їх відповідальність та зрілість. Активісти презентують свої досягнення, виголошують промови, критикують, залучають до діалогу дорослих.

Щорічний конкурс «Лідер року» - це ще одне підтвердження зростання лідерського потенціалу учнівської молоді та шлях до розширення кола активістів, залучення більшої кількості ініціативної молоді до лав самоврядування.

Щороку в місті проводяться ще й такі учнівські рейтинги: «Найкращий правознавець серед лідерів учнівського самоврядування», «Молодь обирає здоровий спосіб життя», літературний конкурс «Струни серця. Конкурси, змагання – це та внутрішня пружина, яка розкручує творчі сили, стимулює до пошуку, відкриття, перемоги над собою.

Важливою формою вдосконалення шляхів та методів учнівського самоврядування є **проведення щорічної Всеукраїнської дитячо - юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл»(«Джура»)** (далі Гра). Мета Гри реалізовується шляхом створення та розвитку національно-патріотичних осередків самовиховання дітей та молоді в освітніх закладах у тісній співпраці з громадськістю, зокрема студентським та учнівським самоврядуванням, основні завдання яких співпадають за змістом. Так, найбільш поширена форма діяльності учнівського самоврядування – це волонтерський рух, а в частині конкурсу Гри - це Добре діло.

Доцільно активізувати процес формування та закріплення навичок активного громадянства, основ самоврядування шляхом налагодження спільної діяльності, об'єднання зусиль молодіжних угруповань, зміцнення міжрегіональних зв'язків та дружби молоді, навичок успішної взаємодії з однолітками з інших регіонів України.

Неможливо виховати добросовісних і добропорядних громадян у байдужому ставленні суспільства до їх проблем. Тож **головною умовою розвитку самоврядування стає наявність педагогів, які хочуть і вміють співпрацювати з учнями.** З одного боку, самоврядування потребує самостійності учнів, з іншого – педагогічного керівництва.

Досвід показує, що педагоги виявляють недостатньо уваги, зацікавленості, розуміння саме в питанні розвитку учнівського самоврядування. А серед радників його, на жаль, є випадкові люди, а не патріоти цієї справи. **Однією з поширених педагогічних помилок, яка зустрічається ще й сьогодні, є протиставлення педагогічного керівництва розвитку самодіяльності учнів.**

Методичною службою **проводиться відповідна робота з педагогами ЗП(ПТ)О, (і це другий напрям роботи),** щодо навчання інноваційним формам та методам організації учнівського самоврядування. На допомогу педагогам, які організовують учнівське самоврядування були

підготовлені такі методичні матеріали: «Збірник матеріалів на допомогу раднику учнівського самоврядування», методичні рекомендації, пам'ятки тощо.

В цьому році була започаткована робота методичної секції педагогів, які організують учнівське самоврядування в ЗП(ПТ)О, так звані радники учнівського самоврядування. Проведено 4 засідання, два з яких спільно з учнівськими радами - міською та КЦПОММ. Саме на спільних партнерських зустрічах учнів та педагогів було рекомендовано обирати радника самоврядування ЗП(ПТ)О на установчій учнівській конференції. Учні зацікавлені в тому, щоб поряд був педагог, який їх розуміє, підтримує, співпрацює, і, звичайно, любить і поважає.

Аналіз анкет (додається) для класних керівників показав, що, домінуючий стиль взаємовідносин із класним колективом - співробітництво і взаємодопомога, а роль і авторитет органів учнівського самоврядування в ЗП(ПТ)О підвищились на 51%, адміністрація всіляко підтримує та стимулює розвиток самоврядування - 86%

Разом з тим були висвітлені такі проблеми:

- недостатня підтримка діяльності учнівського самоврядування адміністрацією ЗП(ПТ)О;
- відсутні або без досвіду роботи (бажання) радники самоврядування;
- формалізм в діяльності учнівського самоврядування та педагогічного керівництва ним;
- недодержання системності, демократичності, мобільності;
- ігнорування прав і обов'язків органів самоврядування, їх думки при розв'язанні важливих питань колективу ЗП(ПТ)О;
- недостатній педагогічний вплив на формування в учнів соціальної компетентності, громадянської відповідальності.

Умови для ефективної роботи учнівського самоврядування:

1. Залучення до виховної роботи талановитих педагогів, батьків, які могли б формувати мотивацію лідерського руху.
2. Кваліфікована, тактовна педагогічна допомога учнівського активу - педагогіка співробітництва.
3. Систематичне навчання лідерів учнівського самоврядування складній справі управління (Школи лідера).
4. Взаємодія адміністрації ЗП(ПТ)О, педагогічного колективу з учнями навчального закладу.
5. Стимулювання розвитку організації самоуправління, самостійності та громадянського самовизначення.
6. Розширення гласності в роботі органів учнівського самоврядування.

Загалом, лідерство веде до соціальних змін та до розвитку суспільства. Наше завдання – навчити вихованців бути господарями свого життя, вміти долати труднощі, пам'ятати, що вони – нове покоління, здатне змінити світ на краще.